

Asia: VN/36276/2025

Lausuntopyyntö mikroyrittäjien rahoituksesta sekä yritysten omistajan- ja sukupolvenvaihdoksista

Mikroyrittäjien rahoituksen saatavuuden parantaminen

1.

Yhden luukun periaate on epäselvä tai se puuttuu kokonaan. Tämä koskee erityisesti maaseudun elinkeinojen tukijärjestelmiä, jotka hajautuvat eri toimijoille (Ruokavirasto, TEM:n alaiset toiminnot sekä kuntien elinvoimatoiminnot). Tarvittaisiin selkeämpi rakenne ja asiakkaiden aktiivinen ohjaaminen tarjolla olevien palvelujen äärelle.

2.

Rahoituslähteiden keskinäiset roolit ovat epäselvät. Aloittavilla yrittäjillä voi olla vaikeuksia hahmottaa eri rahoituslähteiden eroja, koska yrittäjien osaamisessa ja valmiuksissa on vaihtelevuutta. Olisi esim. tärkeää viestiä selkeästi, onko kyseessä tuki vai takaisinmaksettava rahoitus. Lisäksi erityisesti Business Finlandilla on tarjolla useita erilaisia rahoitusratkaisuja, ja aloittavan mikroyrittäjän voi olla vaikeaa tunnistaa juuri omaan tilanteeseen parhaiten sopiva. Jo toiminnassa olevien mikroyritysten osalta olisi arvioitava, ovatko niihin kohdistuvat julkiset takausinstrumentit nykyisellään riittäviä.

3.

Tiedosta on pulaa. Aloittava yrittäjä ei yleensä pärjää ilman neuvontaa, jonka yksi osa rahoituksen tulisi olla. Julkiselle neuvonnalle olisi tarvetta heti yrityksen rekisteröinnin yhteydessä. Yleistä tietoisuuden ja läpinäkyvyyden lisäämisen tarvetta voisi palvella keskitetty ”uuden yrityksen” sivusto, josta yrittäjä saisi kattavasti tietoa rahoitusmahdollisuuksista sekä yrittäjyyteen liittyvistä vaatimuksista, odotuksista jne. Samalla voitaisiin valistaa yrittäjiksi aikovia siitä, millä periaatteilla pankit ja muut rahoittajat toimivat (mm. maksukyvyn riittävyyden todentaminen).

4.

-

5.

-

Kysymys 2. Mitä kehittämis ehdotuksia Teillä on mikroyrittäjien rahoituksen saatavuuden parantamiseen, kun kyse on valtiovallan vastuulla olevasta yrittäjyyden edistämisestä mikroyrittäjyyden kentässä, kuten toimintaympäristö, politiikkatoimet ja vastaava? Valtiovallan vastuulla olevilla rahoitusjärjestelmillä tarkoitetaan julkisia rahoituspalveluita ja -instrumentteja, joita valtio tarjoaa tai tukee mikroyrittäjien liiketoiminnan rahoittamiseksi. Näihin kuuluvat esimerkiksi työ- ja elinkeinoministeriön vastuulla olevan osalta ELY-keskusten yritystukimuodot, Finnveran lainat ja takaukset, Business Finlandin rahoituspalvelut.

Pyydämme konkreettisia kehittämis ehdotuksia valtiovallan vastuulla olevan osalta mikroyritysten rahoituksen saatavuuden parantamiseen perusteluineen.

FA:n mielestä tarvitaan selkeää viestintää eri rahoituslähteiden rooleista ja siitä, mitkä ovat toisiaan poissulkevia lähteitä. Viestinnässä tulisi painottaa, että sekä julkisista että markkinaehtoisista lähteistä haettava rahoitus edellyttää huolellisesti laadittuja liiketoiminta- ja hankesuunnitelmia sekä perusteltuja ennusteita.

Erityisen tärkeää olisi lisätä kansainvälisille markkinoille suuntaavien innovatiivisten ja kasvuhakuisten mikroyritysten tukea ja neuvontaa.

Yritysten sukupolven- ja omistajanvaihdokset liiketoiminnan jatkumisen turvaamiseksi

1.

Neuvonnan ja viestinnän puute. Olisi viestittävä selkeästi yritysten suuntaan, että omistajanvaihdokseen pitää valmistautua huolella ja suunnitelmallisesti vuosia etukäteen. Yritystä kannattaa erilaisilla kehitystoimilla rakentaa sellaiseksi, että sillä on kestävä pohja jatkaa toimintaa myös omistajanvaihdoksen jälkeen. Yrityksen arvomuodostuksessa on tunnistettava erikseen yrityksen arvostus ja yrittäjän työpanoksen arvostus.

2.

Selkeiden kriteerien puute julkisen rahoituksen saannille. Tarvitaan selkeät kriteerit sille, millä ehdoin omistajanvaihdos voi saada julkista rahoitusta, jos yrittäjä ei ole onnistunut saamaan pankki- tai muuta yksityistä rahoitusta. Pankkirahoitus lähtökohtaisesti onnistuu, jos liiketoiminnan edellytykset ovat riittävät. Jos ne eivät ole, tarvitaan hyvät kriteerit ja perustelut sille, miksi ja milloin julkisia varoja voidaan käyttää.

3.

-

4.

-

5.

-

Kysymys 4. Mitä kehittämistarpeita on yritysten sukupolvenvaihdosten edistämisessä liiketoiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi, kun kyse on valtiovallan vastuulla olevista toimista?Pyydämme konkreettisia kehittämisehdotuksia *sukupolvenvaihdosten* edistämiseen perusteluineen eri sisältöalueilta, kuten yritysrahoitus, yrityspalvelut, sääntely, verotus, yrittäjyyskasvatus, yrittäjyyskulttuuri jne.

FA:n mielestä yrittäjävalmennukseen osallistuminen voisi olla edellytyksenä julkiselle rahoitukselle. Pankit arvioivat joka tapauksessa yrittäjäominaisuuksia yrityksen lukujen ja ennusteiden pohjalta.

Koska yritykset ei ole homogeeninen joukko, on tarve kohdistaa erilaista valmennusta pääoma- tai työvoimaintensiivisille yrityksille, sekä yrityksille, joiden palvelut on suunnattu kuluttaja-asiakkaille tai yritysasiakkaille.

Lisäksi verotusta tulisi kehittää tukemaan sukupolvenvaihdoksia. Mikroyrittäjän voi olla vaikeaa hahmottaa verotukseen liittyviä näkökulmia ja niiden yhteisvaikutusta ilman ulkopuolista asiantuntija-apua.

Kysymys 5. Mitä kehittämistarpeita on yritysten yrityskaupalla tehtävien omistajanvaihdosten edistämisessä liiketoiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi, kun kyse on valtiovallan vastuulla olevista toimista?Pyydämme konkreettisia kehittämisehdotuksia *yrityskaupalla tehtävien omistajanvaihdosten* edistämiseen perusteluineen eri sisältöalueilta, kuten yritysrahoitus, yrityspalvelut, sääntely, verotus, yrittäjyyskasvatus, yrittäjyyskulttuuri jne.

FA pitää erilaisia neuvontapalveluja tärkeinä, kun suunnitellaan yrityskaupalla tehtävää omistajavaihdosta.

Omistajavaihdoksiin liittyvän tuen / julkisen rahoituksen tulisi ensisijaisesti olla joko oman pääoman ehtoista tai vaihtoehtoisesti kohdistua niille yrityksille/yrittäjille, jotka eivät saa pankkirahoitusta. On tärkeää pitää huolta siitä, että julkisilla varoilla ei tueta kilpailua vääristäviä kauppvoja.

Mattila Veli-Matti
Finanssiala ry